

Goedkeuring van het op 2 Juli 1924 te Riga tusschen Nederland en Letland gesloten handelsverdrag.

en scheepvaart, alsmede, wat zeker niet het minst belangrijke is, voor de behandeling van de producten van den bodem en de nijverheid.

Ook in dit verdrag komen weder eenige uitzonderingen voor op het algemeen beginsel van behandeling op den voet van wederzijdsche meestbegunstiging, welke uitzonderingen zijn vastgelegd in de artikelen 5, 6 en 7 van het verdrag.

Bij notawisseling hebben de beide Regeeringen voorts uitdrukkelijk hare bedoeling vastgelegd, dat de bepalingen van dit verdrag niets beslissen omtrent de toelating van vreemdelingen, noch omtrent hun uitzetting, en de vrijheid van beide partijen ten aanzien van de verleening of weigering alsmede de verlenging van visa onaangetaast laten.

Afschrift van de ter zake gewisselde nota's wordt hierbij overgelegd.

Beide partijen zijn voorts overeengekomen de schepen van de wederpartij in hunne havens enz. te behandelen als de eigen schepen, terwijl daarnaast de mogelijkheid is opengelaten om, indien dit gunstiger mocht zijn, behandeling op den voet van meestbegunstiging te verlangen.

De schepen van de eene partij zullen dus in het andere land nooit slechter worden behandeld dan die, toebehoorende aan de onderdanen van dat andere land, noch dan die, toebehoorende aan een derden Staat.

Slechts ten aanzien van de kustvaart hebben beide partijen zich het recht voorbehouden deze voor de nationale scheepvaart te reserveeren.

Naast in- en uitvoer is ook de doorvoer een zaak van veel gewicht. In de toekomst kan Letland voor Nederland in belangrijke mate doorvoerland worden. In het verdrag is in verband daarmee een artikel aan de behandeling van den doorvoer gewijd (art. III).

In overeenstemming met de practijk bevat de tweede alinea van art. III een uitzondering op het in de eerste alinea neergelegde beginsel van vrijheid van doorvoer voor wat betreft den doorvoer van wapens en krijgstuig.

In art. IV is vastgelegd, dat de bepalingen van het verdrag ook van toepassing zullen zijn op Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao.

De uitzondering op het beginsel van behandeling op den voet van meestbegunstigde natie, vervat in art. V, heeft betrekking op de rechten en verplichtingen, voortvloeiende uit collectieve verdragen van algemeene strekking, als b.v. het Opium-verdrag, de Internationale Postverdragen enz.

In de hierbovenbedoelde notawisseling is de bedoeling van art. V nog eens in het bijzonder onderstreept.

Belangrijker is de uitzondering op het beginsel van meestbegunstiging, welke is neergelegd in art. VI van het verdrag, volgens welk artikel Nederland zich niet zal kunnen beroepen op de gunsten, die Letland heeft verleend of in de toekomst zal verleenen aan een der drie andere Oostzee-Statens, dan wel gelijkelijk aan al deze drie Statens, althans voor zoover die gunsten niet ook aan eenigen derden Staat worden toegekend.

Hetzelfde is bepaald voor wat betreft speciale douane-overeenkomsten of regelingen, welke Letland met Sovjet-Rusland zou willen treffen.

Bedoeld art. VI is opgenomen op uitdrukkelijk verlangen van de Letsche Regeering. Aangenomen mag worden, dat practisch deze bepaling in de naaste toekomst geen nadeelen voor den Nederlandschen handel en scheepvaart zal opleveren, zoodat uit dien hoofde tegen hare aanvaarding thans geen bezwaar behoeft te bestaan.

In art. VII wordt door beide Regeeringen overeengekomen, dat de bepalingen van het verdrag niet van toepassing zullen zijn ten aanzien van bepaalde gunsten, welke partijen aan aangrenzende Statens in zake het grensverkeer mochten verleenen. De hier geformuleerde uitzondering op het algemeen beginsel heeft voor den handel slechts ondergeschikt belang en kan daarom in de onderwerpelijke regeling der betrekkingen tusschen beide landen geen ernstige bedenking ontmoeten.

Ten slotte worden in art. VIII regelen vastgelegd voor de berechting van geschillen, welke uit de overeenkomst mochten voortvloeien.

Het verdrag is opgesteld in de Fransche taal, een vertaling wordt hierbij overgelegd.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
VAN KARNEBEEK.

De Minister van Justitie,
HEEMSKERK.

*De Minister van Binnenlandsche Zaken
en Landbouw,*
CH. RUYS DE BEERENBROUCK.

De Minister van Financiën,
H. COLIJN.

De Minister van Waterstaat,
G. J. VAN SWAAY.

*De Minister van Arbeid, Handel
en Nijverheid,*
AALBERSE.

De Minister van Koloniën,
DE GRAAFF.

263. 4.

BIJLAGE I DER MEMORIE VAN TOELICHTING.

Legation des Pays-Bas.

N°. 72 H 202.

Riga, le 2 juillet 1924.

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur de porter à la connaissance de Votre Excellence, qu'il est bien entendu que les dispositions de l'article 1 du traité de commerce, conclu aujourd'hui entre le Gouvernement de la République de Lettonie et le Gouvernement de la Reine, pour autant que ces dispositions concernent l'établissement des ressortissants et le libre transit de personnes ne porteront pas atteinte aux dispositions en vigueur dans les deux pays en matière de la délivrance ou de la prorogation de visas, ni aux droits des deux parties de refuser l'entrée ou le séjour prolongé aux personnes qui seront jugées indésirables.

En ce qui concerne l'expression „conventions générales internationales" dont parle l'article 5 du traité de commerce précité, le Gouvernement de la Reine entend par ces conventions les conventions collectives à tendance générale telles que, par exemple, la convention internationale sur l'opium, la convention internationale de télégraphie etc. etc.

Veillez agréer, Monsieur le Ministre, l'assurance renouvelée de ma plus haute considération.

(signé) W. L. F. C. DE RAPPARD.

*Son Excellence Monsieur le Ministre des
Affaires Etrangères à Riga.*

Goedkeuring van het op 2 Juli 1924 te Riga tusschen Nederland en Letland gesloten handelsverdrag.

Ministère des Affaires Etrangères
de Lettonie.
K. 72/25310.

Riga, le 2 juillet 1924.

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur de porter à la connaissance de Votre Excellence qu'il est bien entendu que les dispositions de l'article 1 du traité de commerce, conclu aujourd'hui entre le Gouvernement de la République de Lettonie et le Gouvernement de la Reine, pour autant que ces dispositions concernent l'établissement des ressortissants et le libre transit de personnes ne porteront pas atteinte aux dispositions en vigueur dans les deux pays en matière de la délivrance ou de la prorogation de visas, ni aux droits des deux parties de refuser l'entrée ou le séjour prolongé aux personnes qui seront jugées indésirables.

En ce qui concerne l'expression „conventions générales internationales" dont parle l'article 5 du traité de commerce précité, le Gouvernement de la République de Lettonie entend par ces conventions les conventions collectives à tendance générale telles que, par exemple, la convention internationale sur l'opium, la convention internationale de télégraphie etc. etc.

Veillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma haute considération.

(signé) L. SEJA.

*Son Excellence Chevallier W. L. F. C.
VAN RAPPARD, Envoyé Extraordinaire
et Ministre Plénipotentiaire de Sa
Majesté la Reine des Pays-Bas, Riga.*

263. 5.

BIJLAGE II VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING.

VERTALING.

Handelsverdrag tusschen Nederland en Letland.

De Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en de Regeering der Republiek Letland, de ontwikkeling der handelsbetrekkingen tusschen hare landen wenschende te bevorderen, hebben besloten een handelsverdrag te sluiten en hebben te dien einde tot hare gevolmachtigden benoemd, te weten:

De Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden:

WILLEM LOUIS FREDERIK CHRISTIAAN Ridder VAN RAPPARD, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden bij de Regeering van de Republiek Letland;

De Regeering van de Republiek Letland:

LOUIS SEJA, Minister van Buitenlandsche Zaken,

die, na elkander hunne, in goeden en behoorlijken vorm bevonden, volmachten te hebben medegedeeld, tot overeenstemming zijn gekomen nopens de volgende bepalingen:

Artikel I.

1. De onderdanen, de vennootschappen (naamlooze en andere) op het gebied van handel, nijverheid en financiën, daaronder begrepen de scheepvaartmaatschappijen, en de voortbrengselen van den bodem en van de nijverheid van een der beide Verdragsluitende Partijen, zullen op het grondgebied van de andere Partij eene behandeling genieten, in alle opzichten ten minste even gunstig als die, toegestaan of toe te staan aan de onderdanen, aan de vennootschappen en aan de voortbrengselen van den bodem en van de nijverheid van het meestbegunstigde vreemde land, wel te verstaan echter onder voorbehoud van de beperkingen, nedergelegd in de artikelen 5, 6 en 7.

2. Deze behandeling zal worden toegestaan ten aanzien van al hetgeen betreft de vestiging van onderdanen en vennootschappen van een der beide Verdragsluitende Partijen op het grondgebied van de andere; het drijven van handel, de uitoefening der nijverheid en van beroepen, alsmede voor al wat betreft handels- en scheepvaartzaken, ten aanzien van den invoer, den uitvoer en den doorvoer; de douanerechten en formaliteiten, en de handelsverrichtingen; de betaling van belastingen.

Artikel II.

1. De vaartuigen van een der beide Verdragsluitende Partijen zullen in de havens, op de rivieren en in de territoriale wateren van de andere Partij eene behandeling genieten, niet minder gunstig dan die, toegestaan of toe te staan aan de nationale vaartuigen of aan die van de meestbegunstigde vreemde natie.

2. De Verdragsluitende Partijen behouden zich het recht voor de uitoefening van de kustvaart slechts toe te staan aan de nationale vaartuigen.

Artikel III.

1. De Verdragsluitende Partijen verbinden zich bovendien, op voorwaarde van wederkeerigheid, aan de personen, goederen, vaartuigen, voertuigen, spoorwagens en postzendingen, komende van of bestemd voor de andere Partij, vrijen doortocht toe te staan over haar grondgebied, daaronder begrepen de territoriale wateren, en in zake van faciliteiten, kosten, beperkingen, enz. eene behandeling te verleen, ten minste even gunstig als die, toegekend of toe te kennen aan de personen, goederen, vaartuigen, voertuigen, spoorwagens en postzendingen harer eigen nationaliteit, haar zelf toebehoorende, herkomstig van haar eigen gebied of door haar zelf ingevoerd, dan wel toegekend of toe te kennen aan de personen, goederen, vaartuigen, voertuigen, spoorwagens en postzendingen van eene andere, meer begunstigde, nationaliteit, of herkomstig of ingevoerd uit, of het eigendom van een land, dat te dezen aanzien gunstiger wordt behandeld.

2. Deze bepaling zal, voor zoover zij betreft den vrijen doorvoer van goederen, in niets afbreuk doen aan de wettelijke voorschriften nopens den doorvoer van wapenen en oorlogsbehoefden.

Artikel IV.

De bepalingen van dit verdrag zijn van toepassing op Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao, alsmede op de onderdanen, vennootschappen, vaartuigen en voortbrengselen van den bodem en van de nijverheid dezer landen.

Artikel V.

Het is wel verstaan, dat de bepalingen van dit verdrag aan geen der Verdragsluitende Partijen eenig recht toe-kennen of haar eenige verplichting opleggen, welke inbreuk zou maken op eene algemeene internationale overeenkomst, waartoe een der beide Verdragsluitende Partijen is toegetreden of in de toekomst zal toetreden.